№ 110. Czwartek 14. Maja 1857. Rok wydania 47.

# GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

## PRZEGLĄD.



## Monarchya Austryacka.

### *Rzecz urzędowa.*

**Lwów**, 17. maja. Uchwałą c. k. finansowej dyrekcyi krajowej we Lwowie, mianowani zostali przy nowej organizacyi głównej kasy krajowej:

I. Oficyałami kasowemi z roczną płacą 700 r. w charakterze *stałym:* dotychczasowi oficyałowie *Antoni Pruski*, *Ernst Jungmann* i *Jakób Lederer*, poborca podatkowy *Franciszek Reck* i kontrolor urzędu podatkowego *Fryderyk Kloss*, następnie w charakterze *prowizorycznym*, poborca podatkowy *Antoni Pisuliński*, tudzież kontrolorowie urzędu podatkowego *Antoni Durski* i *Antoni Gromnicki*.

II. Oficyałami kasowymi z roczną płacą 600 r. w charakterze *stałym* dotychczasowi oficyałowie *Teofil Gelb*, *Stefan Milski*, *Józef Skiba* i *Edward Charanza*, następnie w charakterze *prowizorycznym* oficyałowie *Dominik Majer*, *Karol Kisielewski*, *Leopold Strutyński*, tudzież oficyał urzędu podatkowego *Wilhelm Stein*.

III. Asystentami z roczną płacą 500 r. w charakterze *stałym* dotychczasowi oficyałowie prowizoryczni *August Wnorowski* i *Ignacy Kuhn*, tudzież asystent urzędowy *Antoni Trześniowski*, następnie w charakterze *prowizorycznym* asystent urzędowy *Ludwik Bratro*.

IV. Asystentami z roczną płacą 450 r. w charakterze *stałym*, prowizoryczni oficyałowie *Michał Balko* i *Erazm Zwierzchowski*, asystent urzędowy *Jan Burdon*, następnie w charakterze *prowizorycznym* asystent urzędowy *Ignacy Stebnicki* i asystent urzędu podatkowego *Jan Papius*.

V. Asystentami z roczną płacą 400 r., urzędowi asystenci *Ignacy Mięsowski*, *Jan Fox*, *Piotr Gabrisi*, *Adolf Wisłocki* i *Andrzej Czartoryski*, a mianowicie pierwszy w charakterze *stałym* drudzy w charakterze *prowizorycznym*.

### *Sprawy krajowe.*

(Nowiny dworu. — Fundacya hr. Antoniego Csaky wyposażenia dziewcząt. — Rozporządzenie względem obrotu akcyami. — Internacyonalny kongres statystyczny.)

**Wiédeń**, 11. maja. Ich Cesarzew. Moście Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia, mają jak donoszą z Drezna, po krótkim pobycie w Pradze zjechać na kilka dni w odwiedziny na dwór saski.

C. k. szambelan hrabia Antoni Wincenty Csaky oznajmił panu ministrowi spraw wewnętrznych, że na cześć blizkiego przybycia Ich Mości Cesarstwa do komitatu Spiskiego zamyśla ofiarować kapitał w sumie 10.000 złr. w obligacyach indemnizacyjnych na utworzenie funduszu do wyposażenia dziewcząt. Jego c. k. Mość raczył przyjąć życzliwie do wiadomości zamiar hrabi Antoniego Wincentego Csaky i zezwolić najłaskawiej najwyższem postanowieniem przysłanem panu ministrowi spraw wewnętrznych, ażeby fundacyi nadana została nazwa „Cesarzowy Elżbiety“.

*Gazeta Wiedeńska* podaje następujące ogłoszenie c. k. Izby giełdowej z 8. maja 1857: Ponieważ koncesyonaryusze i prowizoryczne organa administracyjne wszystkich koncesyonowanych, które jeszcze nie wydały żadnych akcyi, a mianowicie wschodnio-galicyjskich, zachodnio-czeskich, kroackich i karynckich kolei żelaznych postanowiły jak na teraz albo wcale niewydawać swych akcyi, lub gdyby sporządzenie ich było do ukonstytuowania towarzystwa konieczne potrzebne, to w takim razie akcye te u siebie zachować, przeto na mocy rozkazu wyższego podaje się niniejszem do wiadomości publicznej, że aż do dalszego uwiadomienia niewolno na giełdzie spekulować akcyami wspomnionych kolei żelaznych.

Na drugiem zgromadzeniu kongresu internacyonalnego w rzeczach statystyki, które odbyło się w Paryżu roku 1855 polecono komisyi francuskiej, by oznaczyła miejsce na przyszły zbor kongresu. A że komisya ta zgodziła się na to, by w Wiédniu odbył się kongres przyszły, i o wyborze tego miejsca zawiadomiła c. k. rząd za pośrednictwem ces. rządu francuskiego, przeto Jego c. k. Apost. Mość raczył na najuniżeńsze przedłożenie ministra spraw zewnętrznych, hrabi Buol, dozwolić najwyższem postanowieniem z 29. grudnia 1856, by przypadające roku 1857 trzecie zgromadzenie kongresu internacyonalnego w rzeczach statystyki odbyło się w Wiédniu i by potrzebne w tym względzie wydano rozporządzenie.

W dopełnieniu tego najwyższego postanowienia mianował komisyę przygotowawczą minister handlu p. Toggenburg, który w porozumieniu z innemi odnoszącemi się ministeryami wydać ma rozporządzenie przynależne. Komisya składa się z mianowanych od szczególnych ministeryów i władz centralnych administracyi reprezentantów, tudzież z zastępców umiejętności i ekonomiczno-politycznych zatrudnień. Zadaniem ich jest postarać się o przysposobienie materyalnych warunków zebrania się kongresu wspomnionego, a szczególnie ułożyć program, na zasadzie którego nastąpić mają obrady i uchwały kongresu. Tak więc powołał minister handlu kilkunastu znakomitych mężów na członków tej komisyi.

Prezydentem tej komisyi przygotowawczej jest minister handlu p. Toggenburg, który na wszelki wypadek mianował zastępcą swym w kierowaniu sprawami komisyi wspomnionej członka jej, barona Czoernig, a członkowi dr. Ficker'owi poruczył funkcye sekretarza.

## Ameryka.

(Nowa konstytucya mexykańska.)

Republika mexykańska przyjęła uroczyście nową konstytucyę, która zawiera kilka godnych uwagi postanowień. Drugiem jej artykułem ogłoszono, że każdy, kto się rodził w państwach mexykańskich jest wolnym z prawa natury i że wszyscy niewolnicy, którzy dostaną się na ziemię mexykańską odzyskują swą wolność i nabywają praw do opieki państwa. Artykułem piętnastym postanowiono, że nie może być zawarta żadna umowa z rządem obcym, na mocy której wolnoby domagać się wydania przestępców politycznych i takich osób, z któremi w państwach, gdzie zbrodnia popełniona została, obchodzono się jak z niewolnikami. Według tych postanowień nie może więc nastąpić wydanie i takich niewolników, którzy dopuścili się zbrodni zwyczajnej, a to z tej przyczyny, że ją popełnili jako niewolnicy, a nie jako ludzie wolni.

## Hiszpania.

(Niedostatek żywności w Grenadzie.)

**Madryt**, 3. maja. Dziennikowi *Novedades* piszą z **Granady** z 29. kwietnia: „Silne patrole konne przeciągają po mieście i użyte zostały rozmaite środki wojskowe. Przyczyną zaburzenia jest brak żywności. Najpotrzebniejsze artykuły pożywienia drożeją z każdym dniem; chleb i mięso doszły już do niesłychanej ceny. Rząd postanowił utrzymać porządek.“

## Anglia.

(Mowa królewska przy otwarciu parlamentu. — Nowiny dworu.)

**Londyn**, 7. maja. Dnia dzisiejszego odczytał lord kanclerz w izbie wyższej, w obec członków izby niższej, z polecenia Królowy następującą mowę od tronu:

„Mylordowie i moi panowie!

Mamy polecenie oznajmić Panom, że Jej król. Mość korzystała z pierwszej sposobności, by po rozwiązaniu dawnego parlamentu uciec się do waszej rady i pomocy. Jej król. Mość tuszy, że w ciągu teraźniejszej sesyi będziecie panowie mieć dosyć czasu, by obok innych ważnych prac zajmować się należycie rozmaitemi sprawami, które jeszcze z początkiem roku przedłożone zostały parlamentowi do załatwienia.

Mamy rozkaz Jej król. Mości oznajmić panom, że powszechny stan spraw europejskich dozwala spodziewać się słusznie stałego pokoju.

Wszystkie główne postanowienia traktatu paryskiego zostały już wykonane, i jest nadzieja, że wszystko, cokolwiek z traktatu tego pozostało jeszcze do zrobienia, również spiesznie załatwionem zostanie.

Układy względem załatwienia sporu, jaki sprawa neuenburgska wywołała między Królem pruskim i federacyą szwajcarską, są już na ukończeniu, i Jej król. Mość spodziewa się, że przyjdzie do skutku ugoda równie zaszczytna jak i dogodna wszystkim stronom.

Układy Jej król. Mości z rządem Stanów zjednoczonych i państwem Honduras w sprawach centralnej Ameryki niesą jeszcze ukończone.

Jej król. Mość rozkazała nam uwiadomić panów, że ambasador Jej król. Mości przy dworze paryskim i pełnomocnik Szacha perskiego podpisali w Paryżu na dniu 5. marca traktat pokoju między Jej król. Mością i Szachem Persyi, i że traktat ten zostanie przedłożony Panom z rozkazu Jej król. Mości zaraz po wymianie ratyfikacyi.

Jej król. Mość rozkazała nam wyrazić panom ubolewanie swoje nad tem, że po dzień ostatnich wiadomości z Chin, niebył jeszcze zagodzony spór, jaki wszczął się między nadkomisarzem w Kantonie a urzędnikami cywilnymi i marynarki Jej król. Mości. Ale Jej Mość Królowa wysłała pełnomocnika do Chin, który otrzymał dokładne instrukcye względem układania się o wszystkie punkta tego sporu, a pełnomocnik ten będzie miał ku pomocy dostateczną siłę morską i lądową, w razie, jeśliby pomoc taka była potrzebna.

Mamy polecenie uwiadomić panów, że Jej król. Mość wspólnie z kilkoma innemi mocarstwami europejskiemi zawarła z Królem Danii traktat względem spłacenia cła na Zundzie. Traktat ten równie jak i zawarta ku uzupełnieniu jego osobna konwencya między Jej król. Mością i królem Danii będą przedłożone panom i Jej król. Mości wyda rozkazy, ażeby środki potrzebne do wypełnienia przyjętych zobowiązań zostały przedłożone pod obradę parlamentu.

Moi panowie Izby deputowanych!

Jej król. Mość rozkazała, ażeby panom przedłożony został budżet roku bieżącego. Projekt tego budżetu ułożony jest z największą oszczędnością i należytem uwzględnieniem wszelkich potrzeb służby w rozmaitych departamentach.

Mylordowie i moi panowie!

Mamy rozkaz Jej król. Mości zalecić dokładniej rozwadze panów środki, jakie przedłożone zostaną parlamentowi ku ustaleniu i polepszeniu procedury sądowej. Zostaną przedłożone panom projekta względem poprawienia jurysdykcyi testamentarnej i jurysdykcyi w sprawach małżeńskich, należących teraz do zakresu duchownych trybunałów sądowych, jako też środki ku zapewnieniu skutecznej ochrony od nadużycia zaufania.

Jej król. Mość poleciła nam, wyrazić panom radość swą, jaką jej sprawia niezakłócona pomyślność i dobry byt jej ludu, jako też coraz znaczniejszy wzrost przemysłu w jej państwie.

Jej król. Mość powierza waszej mądrości i troskliwości z całem zaufaniem ważne sprawy swego państwa i modli się gorąco, ażeby błogosławieństwo nieba towarzyszyło waszym obradom i wydało takie owoce, któreby mogły przyczynić się do poparcia jej niezmiennego życzenia, to jest do pomyślności i szczęścia jej wiernego i kochanego ludu."

Po odczytaniu tej mowy odroczył się parlament na kilka godzin.

W pałacu Buckingham była wczoraj tajna rada pod prezydencyą Królowy. Z rozkazu Jej król. Mości zostali nowy prezydent Izby drugiej, p. John Evelyn Denison, Sir John M'Neil i pan Fryderyk Peel zaprzysiężeni w charakterze członków tej rady i zajęli swe miejsca pomiędzy nowymi kolegami. Potem potwierdziła Jej król. Mość mowę od tronu.

Książę Albert powrócił wczoraj po południu o pół do 6tej z Manchestru do pałacu Buckingham. Przed powrotem zwiedzał książę muzeum i bibliotekę w Salford i przyjął tam kilka adresów. — Dwór przeniósł się dziś zrana z Londynu do Osborne na wyspie Wight.

## Francya.

(Nowiny dworu. — Komisya rządowa i skład jej do Chin. — Punkta ugodne z Chinami. — Medale sardyńskie. — Zaprosiny królowy Wiktoryi. — Upominki Siamskie. — Wyprawa portugalska.)

**Paryż**, 7. maja. Ich Mość Cesarstwo i Wielki książę Konstanty jeździli dzisiaj do Sevres, ztamtąd do pałacu St. Cloud, a potem do Ville neuve l'Etang, włości Cesarza, gdzie było śniadanie. Szło sześć powozów. Po śniadaniu udał się W. książę na wyścigi konne do lasku bulońskiego.

*Monitor* potwierdza, że baron Gross odpłynie już wkrótce fregatą „Audacieuse," i że mają mu towarzyszyć pp. Duchesne de Bellecourt sekretarz pierwszej klasy, wicehrabia de Contades sekretarz trzeciej klasy, a margrabia de Mogues i hrabia Latour-Maubourg w charakterze pomocników w nadzwyczajnej misyi. Okręta transportowe „Yonne" i „Marne" zabiorą pierwszy w Tulonie a drugi w Rochefort, batalion piechoty okrętowej na pokład. Swój skład wojenny, urządzą Francuzi jak słychać na własnym gruncie, jaki posiadają w Szanghai i gdzie znajduje się ich konzulat. Terytoryum to obwarowane już nieco w czasie wtargnięcia powstańców, i teraz można je łatwo zamienić w silną pozycyę. Z główniejszych punktów, jakie mają być żądane, wymieniają dziś: przyjęcie francuzkiego i angielskiego reprezentanta na stałą siedzibę w Pekinie, otworzenie dziewięciu zamiast dotychczasowych pięciu portów do handlu, i zezwolenie na to, ażeby okręta francuskie mogły w razie przypadku zawijać wszędzie u wybrzeży chińskich; nadto ma być wolno misyonarzom katolickim wykładać religię pod warunkiem, że niebędą naruszać istniejącego rządu ani sprzeciwiać się ustawom krajowym, nakoniec ma być liczba konzulów francuskich w Chinach powiększona i zakres ich działania oznaczony stanowczo na obszerniejszych podstawach. Od dzisiaj więc nie podlega już żadnej wątpliwości najściślejsze przymierze Anglii i Francyi w polityce azyatyckiej.

Król Bawaryi, objechawszy już incognito południową Francyę, przybędzie 14. do Londynu a 16. do Fontainebleau.

Król Sardynii przysłał rządowi francuzkiemu 1.200 medalów za waleczność w wojnie oryentalnej do rozdania w armii francuskiej. Napis jego jest: „Al valore militare," na odwrotnej stronie jest wieniec laurowy, imię, stopień i korpus właściciela z napisem: „Spedizione d'Oriente" i rok 1855-1856.

Słychać, że na łaskawe zaproszenie Jej Mości królowy Wiktoryi, które Jego Cesarzew. Mości Wielkiemu księciu Konstantemu doręczył lord Cowley, ma Wielki książę w drodze z Cherbourgu do Belgii wstąpić do Osborne i oddać wizytę królowej Anglii.

Upominki króla Siamu dla Cesarza i Cesarzowy są wystawione w Tuileryach.

Z Marsylii donoszą telegrafem z 7. maja, że baron Gross odpłynie 12. z Tulonu do Chin.

Expedycya portugalska na Chiny nastąpić ma przecież mimo zaprzeczenia niektórych dzienników. Fregata „Don Fernando" odpłynęła z Lizbony z 320 ludźmi, przeznaczonymi do wzmocnienia załogi w Makao, a zarazem otworzony został portugalskiemu ministeryum marynarki kredyt, na odbudowanie fortyfikacyi w Makao i muru dzielącego miasto portugalskie od chińskiego.

## Włochy.

(Groby poległych w Krymie. — Obrady w Izbach. — Bunt aresztantów. — Zabiegi stronnictwa rewolucyjnego odkryte. — Ułatwienia w obrocie handlu.)

Poselstwo sardyńskie w Petersburgu otrzymało notę od dworu cesarskiego z tem zapewnieniem, że groby poległych w Krymie wojowników sardyńskich i wzniesione dla nich pomniki będą zawsze przedmiotem czci pobożnej i nadzoru ze strony władz rosyjskich.

Druga Izba sardyńska zajmowała się na swem posiedzeniu z 4. b. m. znów projektem względem przeniesienia marynarki wojennej z Genuy do Spezia; sprawozdawca Cugia i deputowany Menobrea zabierali głos za projektem, a przeciw projektowi mówił deputowany Brofferio.

Na posiedzeniu Izby drugiej piemonckiej 2. b. m. toczono dalej dyskusyę nad przeniesieniem marynarki wojennej z Genuy do Spezyi. Za wnioskiem mówili deputowani Correnti i Farina Pavlo, przeciw wnioskowi Sineo i Asproni.

Czytamy w *Gazz. di Genova*: „Z transportu aresztantów galerowych w liczbie czterdziestu, powstało dnia 1. b. m. po południu 18. przeciw swym w karabiny i szable zaopatrzonym dozorcom. Dwaj z nich zaczęli na pozór kłócić się z sobą. Jeden z dozorców schwycił ich za ramiona, i kazał iść za drugimi, na to aresztanci odebrawszy mu broń, zabili go wystrzałem z jego własnego karabinu, a prócz tego przebili bagnetem. Wszyscy potem według zmowy, rzucili się i rozbroili drugich dozorców. Nakoniec wpadli do kuźni znajdującej się na placu S. Zita, i zabrali młoty i inne narzędzia i uciekli.

Wysłane w pogoń wojsko schwytało nazajutrz 37 zbiegłych. Zbywa jeszcze tylko trzech, których z wielką starannością szukają. Schwytanie było połączone z trudnością, gdyż aresztanci zacięty stawili opór. Jednemu z nich przestrzelono ramię, które mu odjąć musiano."

Korespondent paryski do *Dresd. Journ.* pisze między innemi, jakoby partya rewolucyjna przygotowała insurekcyę w Modenie. Zdaje się, że w Spezzia odbywały się tajne zgromadzenia, i że przechowywano w miejscu tem znaczny zapas broni. Spisek przytłumiono jednak w zarodku, głównych uczestników przytrzymano, a rząd modeński przestrzeżono o grożącem mu niebezpieczeństwie. Wszystkie te środki zaradźcze powziął hr. *Cavour*, któremu też należy zawdzięczyć nietylko przytłumienie bardzo niebezpiecznych zamachów, lecz nadto odkrycie rozmaitych ważnych papierów, za pomocą których rządy włoskie powzięły teraz lepszą wiadomość o rewolucyjnych zabiegach partyi Mazziniego.

Podług doniesień z **Neapolu** dozwolił rząd ze względu na pomyślne widoki zbiorów wywozić wyroby z ciasta.

## Niemce.

(Przejazd księcia Napoleona.)

**Kolonia**, 8. maja. Książę Napoleon wyjechał wczoraj zrana o godzinie 9. w podróż do Berlina, a przybył tu wieczór o godzinie $9\frac{1}{4}$ pociągiem kuryerskim nadreńskiej kolei żelaznej. Jak słychać, miał nocować w gmachu rządowym, ale nieprzyjął tej grzeczności i odmówił również wszelkie urzędowe przyjęcie. Wszakże komendant miasta, jenerał Gansauge, oczekiwał przecież i powitał dostojnego gościa w gmachu stacyjnym przy Trankgassenthor, poczem książę z małym dworem swoim odjechał niezwłocznie do Dutz, gdzie w hotelu Bellevue przygotowano mu pokoje. Dziś zrana o godzinie 5. udał się książę osobnym pociągiem kolońsko-mindeńskiej kolei żelaznej w dalszą podróż w powozie Jego Mości Króla, który przysłano na usługi spodziewanego gościa. Dworzec tej kolei zdobiły na cześć księcia Napoleona pruskie i francuskie barwy, a schody były zasłane kwiatami. — Równocześnie z księciem francuskim nocowali w hotelu Bellevue Arcyksiążę Szczepan w przejeździe z Schaumburga i Arcyksiążę Józef w powrocie z Bruxeli.

## Dania.

(Przesilenie w ministeryum.)

Dzienniki *Dagbladet* i *Frädelandet* (Kopenhaga, 5. maja) potwierdzają wiadomość jako p. A. Moltke i baron Bülow stanowczo

się wzbraniają od przyjęcia posad ministeryalnych. *Dagbladet* pisze:

„Dowiadujemy się teraz, że zaniechano już zamiaru rekonstytuowania ministeryum powołaniem szambelana barona Bülow na ministra spraw zewnętrznych i szambelana A. Moltke na ministra holsztyńskiego. Tajny radca Hall, któremu z obowiązku przypada kierunek potrzebnych w tej mierze negocyacyi, zamierza jak słychać o innej już kombinacyi, a na co wskazuje też otrzymana tu dziś depesza telegraficzna względem obsadzenia ministeryum holsztyńskiego, w której zawiera się wiadomdść, że radcę konferencyalnego Hainzelman'a, nadprezydenta w Altonie powołano do Kopenhagi."

Warunki, jakie hrabia Reventlow-Farve w Kopenhadze podał względem objęcia przezeń ministeryum holsztyńskiego, są według dziennika *Neue Preus. Ztg.* następujące: 1) Stanom Holsztynu i Lauenburga podana ma być sposobność do oświadczenia się co do konstytucyi całego państwa, o ile rzecz ta odnosi się co do tych księstw; 2) z liczby spraw wspólnych wyłączają się jednak domeny, co do administracyi, prawodawstwa i przychodów; 3) reprezentacya ogólna opierać się ma na równouprawnieniu szczególnych części krajowych; 4) kwota wynagrodzenia za cło na Zundzie ma być wspólna, a zatem obrócona na spłacenie długu państwa, i odmówić należy sankcyi królewskiej odnoszącej się uchwale rady państwa (według której z kwoty wynagrodzenia chciano by utworzyć fundusz odrębny na rzecz wyłącznie duńską); 5) Stanom holsztyńskim przedłożyć należy nowy projekt konstytucyi, i w tej mierze pozostawić ministrowi holsztyńskiemu zupełną wolność działania; 6) wydane przez p. Scheele rozporządzenia niezgodne z konstytucyą należy przedłożyć Stanom; 7) w kasach królewskich przyjmowana być ma tylko moneta krajowa, lecz w obiegu zwyczajnym niepodlega monecie żadnemu ograniczeniu; 8) umorzenie holsztyńskich pieniędzy papierowych ma być wstrzymane; 9) amnestya rozciągnięta być ma na wszystkich potąd z niej wykluczonych; 10) przyjęcie propozycyi tych dopełnione być ma w radzie państwa i jako przyrzeczenie królewskie ogłoszone krajowi proklamacyą.

## Królestwo Polskie.

(Pobyt W. księcia Mikołaja. — Ułaskawienie.)

**Warszawa,** 7. maja. *Gazeta warszawska* donosi: W dniu onegdajszym rano Jego cesarzew. Mość Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz starszy raczył się znajdować na nabożeństwie w Cerkwi Łazienkowskiej; następnie o godzinie 1. z południa w pałacu Belwederskim przyjmować raczył jenerałów, sztab i oberoficerów inżynieryi.

Jego cesarska Mość na przedstawienie JO. księcia Namiestnika Królestwa najmiłościwie dozwolić raczył przebywającym we Francyi wychodźcom polskim: Antoniemu Czajkowskiemu i Tadeuszowi Prusinowskiemu powrócić do Królestwa Polskiego, na zasadach najwyższego ukazu z dnia 27. maja 1857.

## Rosya.

(Rocznica urodzin Cesarza Alexandra. — Reformy w administracyi.)

**Petersburg,** 30. kwietnia. Wczoraj obchodzono tu rocznicę urodzin Cesarza Alexandra. Ludność okazywała przy tej sposobności radość i szczególne przywiązanie do Cesarza Alexandra II.

Rząd zamierza teraz podwyższyć płacę urzędnikom policyi krajowej i uprościć korespondencye między zwierzchnościami, by nie było tyle pisaniny zbytecznej. Pracują też nad przejrzeniem przepisów administracyjnych względem uproszczenia toku czynności urzędowych. Liczba urzędników ma być zredukowana, urzędnikom zaś płaca podwyższona. Mówią także o zaprowadzeniu hypotek, tam gdzie ich potąd nie było. Rząd usiłuje teraz jak się zdaje podać wszelkie ułatwienia do rozwoju cywilnej części państwa i postawić ją na równi z częścią wojskową.

## Grecya.

(Czynności sejmowe.)

Z **Aten** donoszą pod dniem 29. kwietnia, że debata nad budżetem postępuje bardzo powoli; na dniu 28. przyjęła Izba deputowanych jednogłośnie budżet nauk publicznych. Minister finansów przedłożył nową taryfę myta, wypracowaną na zasadach przyjętych w innych państwach europejskich.

## Turcya.

(Zakład banku. — Komisya graniczna turecko rosyjska. — Kolonie kozackie nad Dunajem. — Aresztacya gubernatora z Alepo. — Komisya egzaminacyjna. — Teatr Nauma w Perze.)

Doniesienia z Konstantynopola sięgają po dzień 1. b. m.: „*Jour. de Const.* z 30. z. m. zawiera urzędowe potwierdzenie wiadomości, że spełzły projekta angielskie co do założenia banku. Komisya mianowana względem dopełnienia tanzymatu i do której należą: Sami Basza, Achmet Wefik Effendi, Muntaz Effendi, Subi Bej, Aziz Effendi przedłożyła radzie ministr. rozmaite projekta, który już otrzymały sankcyę sułtańską. Francuscy i angielscy komisarze do uregulowania granicy turecko-rosyjskiej w Armenii odjechali 27. z. m. do Trebizondy, zkąd na Erzerum do Karsu się udadzą, i zapewne staneli już w mieście ostatnim 13. maja. Komisarze tureccy Hussein Basza i Osman Basza wkrótce tam pospieszą. — Prezydent komisyi donajskiej, jenerał brygady Omer Basza przybył do Konstantynopola złożyć Porcie sprawozdanie.

Założnie kolonii tureckich nad Dunajem ma dobre powodzenie. 80 familii kozaków wyznania starozakonnego, które po zawarciu pokoju wyszły z Karsu i potąd przebywały w Konstantynopolu na koszt rządu tureckiego, otrzymały transport bezpłatny, po 1000 piastrów na pierwsze urządzenie, grunta, budynki, bydło i narzędzia rolnicze. Zamyślają osiedlić dalszych 400 familii kozackich, których przodkowie wyszły zeszłego stólecia z Rosyi do Azyi małej i zamieszkali w okolicach Brussy.

Według doniesień z Konstantynopola zostali przyaresztowani gubernator z Aleppo, Hamdi Basza, i jego syn Mahemet Basza za wielkie zdzierstwa i defraudacye. Mehemetowi Baszy udało się umknąć z więzienia; schwytano go znowu i miano transportować do Alexandretty, lecz przekupieniem Baszi-Bozuków, którzy go eskortowali powiodło się mu drugi raz uciec. Wyprawiono za nim pogoń.

Komisya zostająca pod prezydencyą Sami Baszy, ministra publicznego oświecenia, zajmująca się egzaminowaniem tych kandydatów, którzy kompetują o przyjęcie do wyższych szkół wojskowej marynarki tureckiej i t. d., składa się z jednego tureckiego, katolickiego, ormieńskiego, greckiego, protestanckiego i jednego izraelickiego członka.

Sułtan znajdował się niedawno na przedstawieniu w teatrze Naum'a w Pera, poczem przesłał właścicielowi jego panu Naum podarunek w kwocie 7.500 piastrów, zatrudnionym przy teatrze artystom 35.000 piastrów, a panu Arditi, autorowi hymnu, który na cześć Sułtana odśpiewano, także 7.500 piastrów.

## Azya.

(Ratyfikacya traktatu perskiego wątpliwa. — Depesza z obozu pod Mohamerą. — Francuski pełnomocny komisarz do Chin.)

Z Paryża piszą do *Dresd. Journal*: „Otrzymano tu ważną i ciekawą wiadomość, że Szach perski wzbrania się podpisać ratyfikacyi pokoju, który pełnomocnik jego zawarł z Anglią. A chociaż dziennik *Pays* zaprzecza doniesieniu temu, a nawet uważa to za rzecz niepodobną, by od 20. kwietnia mogła dojść jakakolwiek wiadomość z Teheranu do Londynu, to jednak wypadek nieratyfikacyi uważać należy za stwierdzony, zwłaszcza, że ten co to donosi wiary jest godzien i dobrze jest zainformowany. Mylonoby się zresztą, gdyby wzbranianie się Szacha chciano policzyć na karb intryg rosyjskich, zwłaszcza że rząd rosyjski w całej tej sprawie między Anglią i Persyą zachował się od początku aż do końca całkiem obojętnie. Główną winę niedojścia umowy powinny Anglia sobie tylko przypisać, gdyż zbytnie jej wymagania musiały Szacha zrazić koniecznie. W razie, gdyby Szach perski i nadal nieustąpił, pogorszyłoby się znacznie położenie Anglii w Chinach, gdyż wszystkie jej plany wojenne oparte na tej zasadzie, że wojska stojące w Persyi mogą być ściągnięte i w Chinach użyte, spełzłyby od razu, i nikt natenczas niemógłby przewidzieć, jaki obrót wzięłyby rzeczy w odległych stronach Azyi."

— Sir James Outram przesłał rządowi angielskiemu następującą depeszę:

Z obozu pod Mohamerą, 28. marca. Mohamerę zdobyli Anglicy 26. b. m. Nieprzyjaciel stracił 200 w poległych i rannych, między tymi brygadyera Asherluf, tudzież 17 dział, niezmierną ilość amunicyi wojennej i zapasów. Armia perska pod rozkazami Szacha Zadah cofnęła się w wielkim nieładzie ku Ahwaz i Szuster. Wojska angielskie obozują w pobliżu Mohamery. Strata nasza wynosi w poległych i rannych 10 ludzi. Szczepy arabskie okazują nam szczerą przychylność i oświadczają się z uległością swoją.

— W sprawie wojennej z Chinami i przy sposobności wyprawiania wojsk europejskich do Azyi słychać teraz, że z Paryża wysłać mają do Chin 1000 strzelców wincennskich. Poselstwo francuskie uzupełnione będzie mianowaniem p. de la Tour du Pin „attaché". Baron Gros otrzymuje tak obszerne pełnomocnictwa, że w razie potrzeby może z lordem Elgin objąć kierunek naczelny i kontradmirałowi Rigault de Genouilly wydawać instrukcye.

## Afryka.

(Nieporozumienia konzula angielskiego z rządem egipskim. — Wyszczególnienie Bejów Tunetańskiemu.)

**Alexandrya,** 25. kwietnia. Dziennik *Semaphore* donosi: Między jeneralnym konzulem angielskim i rządem egipskim zaszło nieporozumienie z powodu koncesyi, jakiej żądało pewne towarzystwo amerykańskie na żeglugę holowniczą i urządzenie kafarów na kanałach egipskich. Mówią, że reprezentant rządu angielskiego zaprzecza wicekrólowi prawa do nadawania jakiejkolwiek koncesyi, utrzymując, że prawo to przysługa tylko Sułtanowi, któremu podlega Said Basza. Jeśli jeneralny konzul odniesie zwycięztwo w tej sprawie, natenczas upadną wszelkie nadane dotąd koncesye, jako to: parowej żeglugi holowniczej, wywożenia natrum, i kanału międzymorza. Dziwna jednakże, że Anglicy budując kolej żelazną z Alexandryi do Suezu, utrzymywali właśnie przeciwnie. Zapewniają, że konzulowie Austryi, Rosyi i Ameryki postanowili sprzeciwić się tym uroszczeniom Anglii.

— Do *Osserv. Triestino* piszą z Tunetu pod dniem 21. kwietnia: „C. k. austryacki jeneralny konzul, pan Merlato, doręczył wczoraj, z zachowaniem zwyczajnego w takich wypadkach ceremoniału, Bejowi Tunetańskiemu austryacko-tunetański traktat handlowy, następnie nadany mu przez Jego c. k. Apostolską Mość wielki krzyż orderu Leopolda, a pierwszemu ministrowi jego, Si Mustafa Hasna dar order żelaznej korony drugiej klasy.

Bej nadał dziś w przytomności swoich ministrów i dygnitarzy koronnych jeneralnemu konzulowi, panu Merlato wysadzane dyamentami insygnia wielkiego oficera tunetańskiego orderu, a prócz tego darował mu przepyszną brylantami wysadzaną tabakierę. Kanclerz i wicekanclerz jeneralnego konzulatu otrzymali insygnia orderu drugiej i trzeci klasy i również kosztowne tabakiery.

Wkońcu wyprawił Bej zwyczajem oryentalnym swego ministra spraw zewnętrznych z książęcemi darami do małżonki austryackiego jeneralnego konzula."

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Wiédeń**, 11. maja. *Litogr. koresp. austr.* podaje wiadomość, że margrabia V. Stanga-Trecco w Kremonie otrzymał pozwolenie do rozpoczęcia robót przygotowawczych pod budowę kolei żelaznej z Mantuy na Kremonę i Pizzighetone do Codogno ku połączeniu z główną linią z Medyolanu do Piacency. Te roboty mają być ukończone za dwa lata.

**Rzym**, 6. maja. *Giornale di Roma* zawiera sprawozdanie o radośnem przyjęciu jakiego Papież doznaje wszędzie w podróży. Pomimo ciągłej słoty wszędzie ludność tłumnie wychodzi na powitanie Ojca św. Według ostatnich wiadomości znajdował się Jego Świątobliwość w Spoletto.

**Turyn**, 9. maja. Izba przyjęła wszystkie artykuły projektu ustawy względem przeniesienia marynarki wojennej do Spezyi. Półurzędowa *Gazzetta militare* donosi, że rząd zasiągać będzie rady rosyjskiego jenerała Totleben przy fortyfikowaniu zatoki Spezia. — Hrabia Paryża i książę Chartres odjechali z Genuy.

## Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

**Lwów**, 13. maja. Dziś płacono na naszym targu za mec pszenicy (79 ℔) 4r.16k.; żyta (75 ℔) 2r.36k.; jęczmienia (66½ ℔) 2r.30k.; owsa (51 ℔) 1r.39k.; fasoli 3r.12k.; ziemniaków 1r.15k.; — cetnar siana 1r.28k.; podściółki 23k. mon. konw. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

### Kurs lwowski.

Dnia 13. maja.

| | | gotówką | | towarem | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | zlr. | kr. | złr. | kr. |
| Dukat holenderski . . . . . . . . . . | mon. konw. | 4 | 44 | 4 | 46 |
| Dukat cesarski . . . . . . . . . . . | „ „ | 4 | 47 | 4 | 50 |
| Półimperyał zł. rosyjski . . . . . . | „ „ | 8 | 17 | 8 | 20 |
| Rubel srebrny rosyjski . . . . . . . | „ „ | 1 | 36 | 1 | 37 |
| Talar pruski . . . . . . . . . . . . | „ „ | 1 | 32 | 1 | 34 |
| Polski kurant i pięciozłotówka . . . | „ „ | 1 | 11 | 1 | 12 |
| Galicyj. listy zastawne za 100 złr. | bez kuponów | 82 | 33 | 83 | — |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 79 | 10 | 79 | 42 |
| 5% Pożyczka narodowa . . . . . | bez kuponów | 83 | 48 | 84 | 24 |

### Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 11. maja o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84⅝ — 84 11/16. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 — 93. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95½—96. Obligacye długu państwa 5% 83½—83⅝, detto 4½% 72¾—73, det. 4% 65⅛—65¾. detto 3% 50¼—50½. detto 2½% 41¾ — 42, detto 1% 16½ — 16¾. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 88 — 88½. Galic. i węgier. 5% 79¾—80½. Detto innych krajów koron. 85½—86½. Obl. bank. 2½% 63½ — 64. Pożyczka loter. z r. 1834 335 — 337. Detto z r. 1839 138½ — 139. Detto z r. 1854 110⅛ — 110⅜. Renty Como 15⅜ — 15⅝.

Galic. list. zastawne 4% 80 — 82. Półn. Oblig. Prior. 5% 86¼—86¾. Glognickie 5% 81 — 82. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 86 — —. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 90½—91. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 114 — 115. Akcyi bank. narodowego 1007 — 1009. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 249¼—249½. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 122½ — 123. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 263 — 265. Detto półn. kolei 219¼ — 219½ Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 293 — 293¼. Detto tow. żegl. parowej 565 — 567. Detto 13. wydania 562 — 563. Detto Lloyda 422 — 425. Peszt. mostu łańcuch. 77 — 78. Akcye młyna parowego wiéd. 66 — 67. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 28 — 29. Detto 2 wydania 37 — 38. Esterhazego losy 40 zlr. 78 — 78½. Windischgrätza losy. 28¼ — 28¾. Waldsteina losy 29½ — 30. Keglevicha losy 13½—13¾. Ks. Salma losy 39¾—40. St. Genois 38 — 38¼. Palffego losy 38¼—38½. Clarego 38¼ — 38½.

Amsterdam 2 m. 86¾. — Augsburg Uso 105¼. — Bukareszt 31 T. 267. — Konstantynopol 31 T. 465. — Frankfurt 3 m. 104¼. — Hamburg 2 m. 77⅛. — Liwurna 2 m. 105¼. — Londyn 3 m. 10-11. — Medyolan 2 m. 104⅛. — Paryż 2 m. 121¾. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7⅝—7¾. — Napoleondor 8 8½ — 9. Angielskie Sover. 10 15 — 16 —. Imperyał Ros. 8 23.

### Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 13. maja.

Oblig. długu państwa 5% 83¾; 4½ 73¼; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1011. Akcye kolei półn. 2175. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 564. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. 615 złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105¼ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 104¼ 2 m. Hamburg 77¼ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — 10½. 2 m. Medyolan 104¼. Marsylia 121½. Paryż 121¾. Bukareszt 266. Konstantynopol 266. Smyrna —. Agio duk. ces. 7⅝. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 80⅛. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 —. Pożyczka narodowa 84¾. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 291 fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. —. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej 202¾.

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. maja.

Br. Brunicki Lud., z Michałówki. — Br. Doliniański Sew., z Dolinian. — PP. Czajkowski Filip, z Dydiatycz. — Cikowski Ant., z Złotnik. — Głowacki Wład., z Derewni. — Krzyżanowski Jan, z Butyn. — Oppenauer, c. k. podpułkownik, z Wiédnia. — Starzyńscy Bojomir i Stanis., z Derewni. — Siarczyński Wojc., z Streptowa. — Torosiewicz Fran., z Hołhocza. — Torosiewicz Emil, z Zastawiec. — Wojczyński Alfred, z Hrebenny.

### Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. maja.

Hr. Lanckoroński Teodr, do Poddubiec. — Br. Brunicki Jul., do Stryja. — PP. Gradziński Wal., do Glińska — Gadomski Klem., do Polowiec. — Hermann Łuc., do Polowiec. — Mozarowski Ant., do Witkowa. — Niedzwiecki Kornel, do Wankowiec. — Obertyński Leop., do Stronibab. — Reyzner Fel., adw. kraj., do Tarnopola. — Szymanowski Łucian, do Spasowa. — Terlecki Jan, do Wankowiec. — Tatarowicz Teofil, do Spasowa. — Turczyński Emer., do Uherzec. — Wszelaczyński Leon, adw. kraj., do Tarnopola. — Zawadzki Marcin, do Wiédnia.

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 12. maja.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god. zrana | 325 33 | + 9.2° | 82.2 | połud.-wsch. sł. | jasno |
| 2. god. popoł. | 324 69 | + 16 6° | 61.4 | półn.-wsch. „ | pochmurno |
| 10. god. wiecz. | 325 54 | + 12.8° | 82.0 | wschodni „ | „ |

### T E A T R.

*Dziś:* Dramat niem.: **„Christine von Schweden."**

*Jutro:* Komedye polskie: **„Mąż i żona"** i **„Trafiła kosa na kamień."**

## KRONIKA.

Potoczne miejskie wypadki. W niedzielę na jarmarku pod św. Jurem wyciągnął złodziej majstrowi stolarskiemu Wincentemu Z. z kieszeni 257 r. Właściciel był pewnym, że w portfejlu nic nie miał, i dla tego mniej ostrożny nie słuchał choć go przestrzegano, że portfejl z kieszeni wygląda. Złodzieja jeszcze nie odkryto.

Przedwczoraj wydano pod sąd karny dwunastoletnie dziewczę żydowskie B. za kradzież 15 r., które wypatrzyła i wykradła u S. T. nauczyciela w żydowskim domu pod nr. 443 w drugiej dzielnicy.

Wczoraj złożyli w urzędzie policyi Felix Mazurkiewicz i Jan Gargacz bindę żydowską, bogatą w perły i drogie kamienie, którą, jak zeznają, znaleźli w szerokiej żydowskiej ulicy na środku drogi.

Donoszą z Rzymu do „Gazety powszechnej" pod dniem 27. kwietnia: W kościele St. Onofrio obchodzono przedwczoraj uroczystość rozpoznania zwłok Torquata Tassa. Byli przytem obecni deputowani prawie wszystkich naszych zakładów umiejętności, literatury i sztuk pięknych. Autor Sajanelli utrzymuje w swej historyi kongregacyi św. Hieronima, założonej przez św. Piotra Gambacorta z Pizy, do której należy klasztor i kościół św. Onufrego, że wkrótce po Tassonie, umarł filozof Franciszek Patrizi, przyjaciel poety, i że Klemens VIII. rozkazał zwłoki obudwóch złożyć w jednym grobie. Dlatego obawiano się, ażeby szczątki obydwóch ciał z sobą się nie zmięszały, gdyż zabrakłoby na indycyach i dostatecznych dowodach do rozstrzygnięcia, które kości właściwie należały do znakomitego poety. Atoli za otworzeniem trumny poznano zaraz w pierwszej chwili, że zawiera w sobie zwłoki tylko jednego ciała; tak że już nie ma żadnej wątpliwości, iż to są prawdziwe i te same szczątki naszego wielkiego poety. Dr. Rudel, profesor anatomii przy rzymskim uniwersytecie, rozpoznawał dokładnie wszystkie części tych szczętów zwłok. Notaryusz ułożył dokładny akt względem tej rekognicyi, a szczątki zwłok złożono uroczyście z uszanowaniem w nowem mauzoleum, które wystawił Józef de Fabris z Bassano ze składki miłośników poety i za przyczynieniem się skarbu papieskiego. Uroczystość ta odbyła się z nabożeństwem żałobnem. W ogrodzie klasztoru, gdzie jest bardzo piękny widok na ląd i morze, i gzie stał niegdyś piorunem strzaskany dąb Tassona, śpiewała Accademia dei Quiriti w godzinach południowych tego samego dnia na pochwałę poety różne pieśni, które pomiędzy licznie zgromadzonym ludem się rozlegały.

— Z Aradu donoszą z 7. maja. Rzeka Marosz zalała ulice miasta i wyrządziła znaczną szkodę; wszystkie składy drzewa i część miasta stoją pod wodą. Z piwnic wszystko powynoszono.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.